

“Mørkeland” nærmer sig parodien i forsøget på alvorlig politisk thriller

Det ligner jo noget fra "Alle Præsidentens Mænd", men det er det ikke. Foto: Anders Nicande

Mikkel Stolt
24.08.2024

FILM // ANMELDELSE – Tyve år efter den første film bliver journalisten Ulrik Torp atter kastet ud i en kriminal-politisk intrige. Men han er blevet lidt gammel og træt og skrantende, og det kommer filmen sig desværre aldrig over.

Mørkeland

Dansk thriller, 2024, 99 min.

Instr.: Mikkel Serup **Manus:** Marie Østerbye efter roman af Niels Krause-Kjær **Medv.:** Anders W. Berthelsen, Nicolas Bro, Mathilde Arcel, Sofia Nolsøe, Patrick A. Hansen, Charlotte Munck, Lene Maria Christensen, Tommy Kenter m.fl.

Premiere d. 22. august over hele landet, bl.a. via Biografklub Danmark.

Engang i 2004-5-stykker – efter *Mørkelands* forgænger, *Kongekabale*, havde haft premiere med stor succes – var der et seminar på Filmværkstedet i København om emnet ”politiske film”. Filmens instruktør og manusforfatter, **Nikolaj Arcel** og Rasmus Heisterberg, fortalte og underholdte, og det hele var meget inspirerende.

Indtil der var én, der ødelagde stemningen ved at antyde, at godt nok var *Kongekabale* en politisk thriller, men kan en så genrebundet film egentlig være ”politisk”? Skal den ikke på en eller anden måde bryde mønstret og formen og udfordre publikum på anden vis end ved plottwist, dunkel belysning og uhyggelig musik?

Nå, det blev vi vist aldrig rigtigt enige om, og jeg ville jo ikke tage noget fra filmen eller de to mere end kompetente filmfolk, men jeg sad selv på det tidspunkt og baksede med et filmprojekt, som jeg mente ville ændre folks tanke- og væremåde på grund af et morsomt og tankeprovokerende indhold OG formsprog. Men nej, det projekt blev selvsagt ikke til noget, som man nok kan regne ud.

Genrefilm

Det, jeg havde galt fat i, var, at en såkaldt politisk thriller ikke i *sig selv* behøver at være politisk, men at den bare foregår i eller omhandler et miljø, hvori der laves politisk arbejde. Og derfor er den nye film i filmserien – der altså indtil nu består af to film med tyve års mellemrum – også en politisk thriller. Og det er en undergenre, der har fællestræk med kriminalfilmen og agentfilmen og den slags, med alle de gængse virkemidler, som jeg sikkert ikke behøver at remse op.

Og misforstå mig ikke. Jeg har intet mod genrefilm. Nogle af mine bedste venner er genrefilm. Og da jeg så, at det var Mikkel Serup, der skulle instruere *Mørkeland*, blev jeg fuld af forhåbning. Han har instrueret et par af de mest friske og vellykkede tv-serier i nyere tid, nemlig *Friheden* (2018) og *Maj & Charlie* (2008). Førstnævnte er en slags krimikomedi med længere afsnit, mens sidstnævnte var en moderne sitcom, som *Mørkelands* manusforfatter, Marie Østerbye, var medforfatter på.

“Vi ved som publikum, at det ikke bare er en rutineopgave, Torp får

Men hvorfor skulle en thriller blive bedre af, at en instruktør med flair for humor laver den? Ja, det har jeg ikke noget klart eller filmvidenskabeligt svar på, men det hænger nok sammen med, at en thriller skal være kompleks og har godt af, at flere temperamenter er til stede på én gang.

Patrick A. Hansen og Anders W. Berthelsen som ikke-jævnaaldrende journalist-praktikanter. Foto: Per Arnesen

Og så er vi her, tyve år efter. Hovedpersonen Ulrik Torp, spillet af Anders W. Berthelsen, er arbejdsløs journalist med helbredsproblemer og bliver tilbudt en praktik på sin gamle avisarbejdsplads. Som det hører sig til, tildeles han en ”lige gyldig” reporter-opgave om et formodet banderelateret mord sammen med en meget yngre journalistpraktikant.

Vi ved som publikum, at det ikke bare er en rutineopgave, men jeg er som seer forberedt på, at der nok skal komme noget frem i løbet af handlingen, som vi ikke ved. Sådan er genren jo. Men allerede kort inde føler jeg, at der er noget galt. Jeg er med på, at Torp er træt, og at han også er nervøs for, hvad biopsien af hans kæbebyld vil fortælle. Men det er som om, at filmen også virker træt – men kun træt og ikke nervøst-paranoid, som ellers ville være godt for en thriller.

Optræk til gode scener

Der er ganske få optræk til scener, hvor man fornemmer en dybde i materialet – sjovt nok mest udtalt i en bryllupsscene hos datter og svigersøn omkring en Quooker-vandhane – men det er som om, ingen af de involverede rigtigt tror på det. Hverken foran eller bagved kameraet. Og man får desuden en fornemmelse af, at det hele rammer lidt ved siden af tiden. Romanen bag er såmænd bare fra 2019, men historien virker alligevel anakronistisk på adskillige måder.

En midaldrende mand i krise og et demokrati under en eller anden form for beskydning, men en egentlig vekselvirkning eller synergi mellem lagene udebliver

Journalisten Torp har tilsyneladende aldrig selv *googlet* noget som helst, og på avisen er der tilsyneladende kun to, der kan ”noget med IT”, som chefredaktøren siger på et tidspunkt. Torp ved heller ikke, at han har en lommeregner i sin telefon, og det gør det kun værre, at filmen prøver at gøre dét til en joke. Der er også adskillige urimeligheder og unøjagtigheder, som man helst skal æde i genrefilm, men de bliver her i stedet til irritationsmomenter. Hvorfor tror den garvede journalist for eksempel uden videre på, hvad enken til den myrdede fortæller ham, efter at hans lille artikel om mordet er offentliggjort?

Det gør han, fordi filmen skal videre, og det er et andet problem. Stort set samtlige scener og replikker skal have en funktion og helst en tydelig en, og det gør det hele temmelig mekanisk. Vi har en midaldrende mand i krise og samtidig et demokrati under en eller anden form for beskydning, men en egentlig vekselvirkning eller synergi mellem lagene udebliver. For selve handlingens klichéer fordrer, at de bliver ført ud i livet via spil, belysning, musik med mere. Torps chef er hele tiden imod hans idéer, Torp fortæller ikke sin kone om sine tandlægebesøg, svigersønnen stiller op for det nye højrenationale parti, hvis leder belyses dramatisk og så videre.

Samtidig ved vi godt, at hun (Lene Maria Christensen) nok ikke er helt så ond som antaget – selvom hendes bodyguard ligner Tyrion Bannister – og at den gode, gamle demokrat, der spilles af Tommy Kenter, måske ikke er lige så god som antaget. Men jeg skal ikke afsløre noget.

Lene Maria Christensen som højrenational politiker. Og det er IKKE Peter Dinklage som bodyguard.
Foto: Henrik Ohsten

Nærmer sig parodien

Jeg blev faktisk undervejs en lille smule i tvivl om, hvorvidt filmen og instruktøren har haft tungen i kinden, fordi flere scener – især dem med chefredaktøren, spillet af Nicolas Bro – nærmer sig parodien. Som om den vil sige, at det jo bare er for sjov. Og det må det hjertens gerne være, men jeg er bange for, at det ikke er tilfældet.

Filmen *vil* være en alvorlig, politisk thriller, og bagefter i foyeren i Skibby Kino overhørte jeg da også to fra publikum tale sammen om, at det, der sker i filmen – igen, jeg siger ikke mere om handlingen – sagtens kunne ske i virkeligheden. Men det *er* ikke nogen politisk film, selvom den prisværdigt – ligesom bogforlægget, formoder jeg – forsøger at sige noget om politiske anti- og sympatier og om at lade sig styre af følelser fremfor reel indsigt.

Men der er noget med Alvoren, der nemt bliver til selvhøjtidelighed og postulater, når den ikke balanceres med et eller flere formgreb, der punkterer det alvorlige eller i det mindste lukker luften lidt ud. Det skete for eksempel ofte i instruktørens førnævnte serie, *Friheden* (der stadig kan ses på Viaplay), som formåede at balancere temperamentet og dermed faktisk ”siger noget om samfundet”, og som hermed er anbefalet.

Og så fik jeg måske alligevel ikke denne gang ødelagt stemningen helt.

Læs også Mikkel Stolts mindeord: [Donald Sutherland prægede filmverdenen gennem årtier](#)

Anders W. Berthelsen

Mikkel Serup

parodi

thriller

Mikkel Stolt

Mikkel Stolt (f. 1965), filminstruktør og forfatter, cand.phil. i filmvidenskab (1992), medstifter og medejer af Fenris Film & Multimedia ApS (1993-2021). Som instruktør har han både lavet "normale" tv-dokumentarer, undervisnings- og museumsfilm og ikk...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER